

Національний
університет
оборони
України

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	081 Право
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90 год. (Л – 12 год., С – 14 год., Залік – 4 год.)
Курс/півріччя	2 курс
Лінк на дисципліну	https://adl.mil.gov.ua/login/index.php
Оригінальність дисципліни	Авторський курс
Ключові слова	Військові кримінальні правопорушення, досудове розслідування військових кримінальних правопорушень, кримінальні правопорушення, кримінально-правова оцінка, розслідування військових кримінальних правопорушень.
Викладач	АЛІЄВ Роман Вагіфович кандидат юридичних наук, доцент, начальник науково-дослідної лабораторії проблем правового забезпечення сектору безпеки і оборони інституту стратегічних комунікацій Сторінка в Orcid: https://orcid.org/0000-0002-4309-3652 Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 1. Алієв Р.В., Панасевич Л.А., Прохоренко М.М., Шамрай Б.М. Кваліфікація злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, вчинених військовослужбовцями збройних сил Російської Федерації під час російсько-української війни. К: НУОУ, 2023. – 382 с. 2. Алієв Р.В., Возник М.В. Кримінологічне забезпечення правопорядку в Збройних Силах України. Міжнародний науковий журнал “Інтернаука” Серія: “Юридичні науки” № 1 (71) / 2024. С. 118-127. 3. Алієв Р.В., Беззубов Д.О., Возник М.В. Нормативно-правове

	<p>регулювання судово-експертної діяльності в Україні в умовах війни. DICTUM FACTUM. Державний університет інфраструктури та технологій № 2(16), 2024 С. 325-340.</p> <p>Підвищення кваліфікації:</p> <p>1. Курси підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників з питань освітньої діяльності. З 21.11.2022 по 21.12.2022 Національний університет оборони України імені Черняхівського. Свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК №07834530/006434-22 видане 21.12.2022 р.</p> <p>2. Курси підвищення кваліфікації з питань стратегічних комунікацій у сфері забезпечення національної безпеки та оборони (ОМ-НБО). З 28.02.2024 по 05.03.2024. Національний університет оборони України. Свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК № 07834530/010053-24 видане 06.03.2024 р.</p> <p>Контактні дані: e-mail: militar@ua.fm</p>
<p>Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:</p>	<p>СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.</p> <p>СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.</p> <p>СК08. Здатність проводити дослідження правового регулювання у сфері права національної безпеки та військового права, правового забезпечення європейської та євроатлантичної інтеграції.</p>
<p>Запланований результат:</p>	<p>РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.</p> <p>РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.</p> <p>РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.</p> <p>РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.</p> <p>РН12. Аналізувати тенденції розвитку права національної безпеки, військового права та військового законодавства, визначати перспективні напрями науково-правових досліджень.</p>
<p>Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?</p>	<p>Я отримаю фундаментальні наукові знання з теоретичних та процесуальних проблем розслідування кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення) з послідовним напрацюванням положень кримінального процесуального закону, і втіленням їх у практичну діяльність правоохоронних органів.</p>
<p>Які знання я отримаю?</p>	<p>Знання: на вирішення процесуальних проблем розслідування кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення), що ґрунтується на принципах науковості та одного з основних часткових законів розвитку науки кримінального процесу – обумовленості кримінальних процесуальних</p>

	рекомендацій потребам практики і вдосконалення цієї практики.
Які вміння я розвину?	Оволодіння основними науковими поняттями та змістом процесуальних проблем криміналістичної тактики та методики розслідування кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення); освоїти структуру та зміст окремих криміналістичних методик розслідування кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби; оволодіти науковими знаннями щодо сутності кримінально-правової характеристики окремих видів військових кримінальних правопорушень та кореляційними зв'язками між їх елементами; досліджувати обставини, що підлягають з'ясуванню при розслідуванні конкретних видів військових кримінальних правопорушень; аналізувати будь-яку слідчу ситуацію та розробляти програму дій слідчого щодо її вирішення; висувати науково обґрунтовані версії та планувати досудове розслідування.
Що мене очікує?	Отримання наукових знань щодо теоретичних знань та навичок, які дозволять самостійно опанувати зміни у нормативно-правовій регламентації кримінальних процесуальних правовідносин, які виникають з приводу вчинення військових кримінальних правопорушень.
Якого результату я досягну?	Можу бути спроможний: проводити дослідження процесуальних проблем розслідування військових злочинів, самостійно опанувати зміни у нормативно-правовій регламентації кримінальних процесуальних правовідносин, що виникають з приводу вчинення військових кримінальних правопорушень.
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	Під час проведення наукових досліджень. Під час обговорення відповідних тем на наукових конференціях, семінарах, круглих столах, нарадах, дискусіях, суперечках тощо. У майбутній науково-педагогічній (науковій) діяльності
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Наукові основи кримінально-правової та процесуальної кваліфікації військових кримінальних правопорушень. Л. Тема 1. Заняття 1. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби. С. Тема 1. Заняття 2. Теоретичні питання кваліфікації військових кримінальних правопорушень. Тема 2. Розслідування військових кримінальних правопорушень проти порядку підлеглості та встановлених правил взаємовідносин між військовослужбовцями. Л. Тема 2. Заняття 1. Проблематика проведення досудового розслідування військових кримінальних правопорушень проти порядку підлеглості. С. Тема 2. Заняття 2. Розслідування порушень статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями. Тема 3. Теоретико-прикладні засади досудового розслідування військових кримінальних правопорушень проти порядку проходження військової служби. Л. Тема 3. Заняття 1. Розслідування військових кримінальних правопорушень проти порядку проходження військової служби ст. ст. 407, 408 КК України. С. Тема 3. Заняття 2. Розслідування військових кримінальних правопорушень, передбачених ст. 409 КК України (ухилення від військової

	<p>служби шляхом самокалічення або іншим способом).</p> <p>Тема 4. Процесуальний порядок розслідування військових кримінальних правопорушень проти порядку збереження, користуванням військовим майном та поведження з ним (ст. ст. 410-417 КК України).</p> <p>Л. Тема 4. Заняття 1. Розслідування військових кримінальних правопорушень, що передбачають відповідальність за посягання на військове майно (ст. ст. 410-413 КК України).</p> <p>С. Тема 4. Заняття 2. Розслідування військових кримінальних правопорушень, у разі вчинення діянь внаслідок яких порушується порядок поведження зі зброєю та речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення, а також проти порядку експлуатації військової техніки (ст. ст. 414-417 КК України).</p> <p>Тема 5. Досудового розслідування військових кримінальних правопорушень проти порядку несення спеціальних служб.</p> <p>Л. Тема 5. Заняття 1. Кримінально-процесуальна характеристика військових кримінальних правопорушень щодо статутних правил вартої служби чи патрулювання, а також правил несення прикордонної служби.</p> <p>С. Тема 5. Заняття 2. Вимоги кримінального процесуального законодавства України щодо порядку розслідування порушень правил несення бойового чергування та статутних правил внутрішньої служби.</p> <p>Тема 6. Процесуальні проблеми розслідування військових кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.</p> <p>Л. Тема 6. Заняття 1. Процесуальне застосування законодавства про відповідальність за військові кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності.</p> <p>С. Тема 6. Заняття 2. Процесуальні особливості розслідування перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень.</p> <p>Тема 7. Процесуальні проблеми розслідування військових кримінальних правопорушень в умовах збройного конфлікту та агресії (війни).</p> <p>Л. Тема 7. Заняття 1. Розслідування військових кримінальних правопорушень проти порядку виконання військового обов'язку в умовах бою або за інших обставин збройного конфлікту.</p> <p>С. Тема 7. Заняття 2. Розслідування військових кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена міжнародними договорами.</p> <p>Залік</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text. 2. Закон України “Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 22-23, ст.194) від 24 березня 1999 року № 548-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-XIV#Text. 3. Закон України “Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України” від 24.03.1999 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1999. № Ст. 197. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text. 4. Закон України “Про судову експертизу” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 28, ст.232). 25 лютого 1994 року № 4038-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12. 5. Кримінальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131) від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text. 6. Кримінальний процесуальний кодекс України (Відомості Верховної Ради

	<p>України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88) від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text.</p> <p>7. Кодекс адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст.446) від 6 липня 2005 року № 2747-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text.</p> <p>8. Наказ Міністерства оборони України “Про затвердження Порядку проведення службового розслідування у Збройних Силах України” від 21.11.2017 № 608. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 грудня 2017 р. за № 1503/31371.</p> <p>9. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров’я особи” від 07.02.2003 № 2.</p> <p>10. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність” від 27.02.2004 № 2.</p> <p>11. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об’єднаннями” від 23.12.2005 № 13.</p> <p>12. Постанова Пленуму Верховного Суду України “Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи” від 30.05.2008 № 5.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <p>1. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів: Навчальний посібник. – Видання 3-тє, доповн. та переробл. – К.: Атіка, 2007. – 592 с.</p> <p>2. Правова доктрина України : у 5 т. – Х. : Право, 2013. Т. 5 : Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. С. Батиргарєєва та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. 1240 с.</p> <p>3. Карпенко М.І. Військові злочини: характеристика, методика розслідування та запобігання: посібник / За заг. ред. д.ю.н. В.К. Матвійчука. – К.: ВД Дакор. 2013. 472 с.</p> <p>4. Карпенко М. І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини) : наук. –метод. посіб. / М. І. Карпенко ; за заг. ред. В. К. Матвійчука. – Х. : Право, 2016. – 316 с.</p> <p>5. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації : лекції / О. В. Ус. – Харків : Право, 2018. – 368 с.</p> <p>6. Алієв Р.В., Возник М.В. Кримінологічне забезпечення правопорядку в Збройних Силах України. Міжнародний науковий журнал “Інтернаука” Серія: “Юридичні науки” № 1 (71) / 2024. С. 118-127.</p>
<p>«Правила гри»</p>	<p>З боку викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення потреб та запитів здобувачів; – подання актуального й необхідного матеріалу; – наповнення дистанційного курсу на платформі Moodle; – дотримання андрогогічної справедливості, норм та принципів андрогогічної етики, відкритість і щирість у спілкуванні; – забезпечення позитивної й творчої атмосфери на навчальних заняттях. <p>З боку здобувача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність навчатися, розвиватися і змінюватися; – відвідування навчальних занять; – опрацювання лекційного матеріалу; – якісна підготовка до семінарських занять; – доброзичливість, відкритість, щирість, готовність до конструктивної

	критики; – оригінальність, креативність, ініціативність; – дотримання академічної доброчесності.
Академічна мобільність	Здобувачу освіти гарантується право на академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до угод та меморандумів про наукову та науково-технічну співпрацю із закладами НАН України, ВВНЗ, військовими навчальними підрозділами ЗВО та науковими організаціями. А також відповідно до угод про співпрацю із закордонними військовими ЗВО, доступом до спільних освітньо-наукових проєктів (ERASMUS+, DEEP UKRAINE Programme), та залученням до міжнародних конференцій.
Додатково	Детальнішу інформацію про “Процесуальні проблеми розслідування військових злочинів” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни.